

per stillede sig heller ikke paa det, tværtimod — jeg havde selv en Modkandidat af den Farve —, de hævdede, at de aldrig kunde gaa med til et saadant Forslag. Selv „de 27“ — ja, jeg vil indrømme, at de stod Forliget nærmere, men det Forlig, der dannedes, var heller ikke det, de gik til Valg paa. Det forekommer mig, at under de Omstændigheder talte alt for, at der skulde være udskrevet et Valg og Vælgerne være hørte, om de vilde gaa med til at godkende dette Forlig. Der havde saa været noget bestemt at gaa til Valg paa og ikke 4—5 forskellige Standpunkter som i Foraaret. Saa havde det drejet sig om et bestemt for eller imod hin Ordning, saa var der blevet Klarhed. Det vilde man imidlertid ikke, man turde maaske ikke, det skal jeg ikke udtale mig om.

Men det var navnlig Stillingen til Forsvarssagen, der blev Aarsag til, at jeg traadte ud af Venstrereformpartiet. Man vil nok kunne forstaa, at det var ikke noget behageligt Skridt for mig at træde ud af et Parti, som man har været Medlem af i mange Aar, og som man har mange Berøringspunkter med, og som man, det vil jeg sige, har haft godt Samarbejde med i mange Aar. Det er ikke behageligt, og det er sandelig ikke noget, som man gør for sin Fornøjelses Skyld; det kunne de Herrer være visse paa. Men det stod saaledes for mig, at et Parti, der vilde gennemføre en saa vigtig Foranstaltning uden at have Spor af Sikkerhed for, at et stort Flertal af Vælgerne stod bagved, viste Vælgerne en Haan, og det bevirkede, at jeg ikke længere kunde staa i et saadant Parti.

Nu vil jeg ganske vist sige, at naar jeg sagde, at det hovedsagelig var Forsvarsspørgsmaalet, hvorfor jeg i sin Tid meldte mig ud af Venstrereformpartiet, saa var det ogsaa det, men det var ogsaa til Dels den Politik, der var ført i de sidste Aaringer, jeg var utilfreds med. Jeg skal saaledes minde om den Reformpolitik, der har været ført i de sidste Aaringer under Ministeriet J. C. Christensen. Navnlig i de sidste 2—3 Aar saa det ud til, at dette Ministerium var ligesom betaget af en vis Mani i Retning af at gennemføre det størst mulige Antal Love, og vi vide ogsaa, at det i saa Henseende satte en Rekord, der vist endnu aldrig er set Mage til og vistnok heller aldrig vil blive overgaaet. Der blev saaledes i Samlingen 1907—08 gennemført over 90 Love. Jeg haaber ikke, at der nogen Sinde atter skal blive gennemført blot et

tilsvarende Antal. Jeg har hørt mange af mine tidligere Partifæller udtale sig rosende om de mange Love, der blev gennemført. Jeg kunde næsten fristes til at sige: Vor Herre bevare os for saadan en Lovmasse! Jeg kan ogsaa forsikre de Herrer for, at netop fra den Dag begyndte Befolkningen ude i Landet, navnlig Vestres gamle Venner, at blive betænkelig. De begyndte da at blive betænkelige ved, hvor det egentlig skulde bære hen. De kunde godt forstaa, at dette ikke kunde blive ved at gaa. Forholdet var nemlig det, at der næsten ikke gik en eneste Samling, uden at der blev paalagt Befolkningen nye Skatter og Kommunerne nye Byrder og nyt forøget Arbejde. Derfor var det slet ikke saa sært, at Befolkningen begyndte at blive betænkelig. Hvad Kommunerne angaar, ved enhver, der kender til landkommunale Forhold, at Landkommunerne ere saa bebyrdede, saa beskattede, navnlig i Forhold til deres Bæreevne, hele økonomiske Status, med Skatter, Afgifter og Arbejde, at de ikke taale mere, og den største Forsigtighed her absolut er nødvendig.

Formanden: Er det ærede Medlem snart ved Afslutningen af sin Tale?

Rasmus Hansen: Nej.

Formanden: Jeg skal da hermed ud sætte Mødet. Det fortsættes i Aften Kl. 7.

Mødet udsat Kl. 4.

Mødet genoptoges Kl. 7.

Rasmus Hansen: Jeg havde ventet og haabet, at da Ministeriet Neergaard faldt, skulde ogsaa dermed Forsvarssagen være strandet, i det mindste foreløbig. Jeg tror, at hvis det var sket, vilde det have været til Gavn for Landet og for hele Befolkningen. Jeg er vis paa, at saa skulde vi nok have faaet dette Spørgsmaal